

TÁJÉKOZTATÓ
A 2023. ÉVI EGYSÉGES KÉRELEMBEN IGÉNYELHETŐ

ALAPSZINTŰ JÖVEDELEMTÁMOGATÁS (BISS); TOVÁBBÁ AZ ALAPSZINTŰ
JÖVEDELEMTÁMOGATÁST KIEGÉSZÍTŐ ÚJRAELOSZTÓ TÁMOGATÁS
(CRISS) ÉS
A TERMELÉSHEZ KÖTÖTT KÖZVETLEN TÁMOGATÁSOK (CIS)
NÖVÉNYTERMESZTÉSI ÁGAZATBAN TÖRTÉNŐ IGÉNYBEVÉTELÉNEK
SZABÁLYAIRÓL

Tartalomjegyzék

1. Jogszabályi háttér.....	2
2. A támogatások igénylésére vonatkozó általános kérelmezési szabályok	3
3. A terület bejelentéséhez kapcsolódó általános információk	4
4. A tájékoztatóban ismertetett támogatásokról.....	6
4.1. BISS TÁMOGATÁS	6
4.2. CRISS TÁMOGATÁS	9
4.3. RIZSTERMESZTÉS TÁMOGATÁSA.....	10
4.4. CUKORRÉPA TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA.....	13
4.5. EXTENZÍV ÉS INTENZÍV GYÜMÖLCSTERMESZTÉS TÁMOGATÁSA.....	17
4.6. ZÖLDSÉGNÖVÉNY TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA	19
4.7. IPARI ZÖLDSÉGNÖVÉNY TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA	23
4.8. IPARI OLAJNÖVÉNY TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA	26
4.9. SZEMES FEHÉRJETAKARMÁNY-NÖVÉNY TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA.....	29
4.10. SZÁLAS FEHÉRJETAKARMÁNY-NÖVÉNY TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA.....	32
5. Rövid áttekintő a támogatási kérelmek ellenőrzéséről.....	36
6. Rövid áttekintés a jogkövetkezmények (szankciók) és elvonások típusairól	37
6.1. Jogosulatlan támogatás-igénylés jogkövetkezményei.....	37
6.2. Késedelmes benyújtásból eredő szankciók	39
6.3. Kérelemben bejelentésre nem kerülő területek mértékéből eredő szankció	39
6.4. A feltételeesség rendszerében rögzített előírások be nem tartásából eredő szankció	40
6.5. Pénzügyi fegyelem miatti csökkentés	40

Figyelem! Az alábbi jogcímek igénylésével kapcsolatban, valamint az egységes kérelmet illető általános információk megismerése érdekében **szíveskedjen elolvasni a 2023. évi egységes kérelemre vonatkozó közleményt és az igényléshez kapcsolódó egységes kérelem felhasználói kézikönyvet.**

A tájékoztatóban ismertetett támogatások (jogcímek) az alábbiak:

- 1) alapszintű jövedelemtámogatás (BISS),
- 2) alapszintű jövedelemtámogatást kiegészítő újraelosztó támogatás (CRISS),
- 3) rizstermesztés támogatása,
- 4) cukorrépa termesztés támogatása,
- 5) extenzív és intenzív gyümölcstermesztés támogatása,
- 6) zöldségnövény termesztés támogatása,
- 7) ipari zöldségnövény termesztés támogatása,

- 8) ipari olajnövény termesztés támogatása,
- 9) szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása,
- 10) szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása,

A mezőgazdasági termelő a tárgyévben egyidejűleg **egy tábla vonatkozásában csak egy típusú termeléshez kötött közvetlen támogatást (3-10 pontok) igényelhet.**

Kérjük, hogy az egységes kérelem mellékletét képező, támogatási jogosultság megállapításához szükséges dokumentumokat (pl.: cukorrépa szállítási szerződés) minden esetben küldje meg az egységes kérelem benyújtására nyitva álló határidőn belül, mivel azok hiánypótlás tárgyai nem lehetnek és a kérelem elutasítását vonja maga után.

Támogatási kérelmek benyújtási határideje: 2023. június 9-e.

Az egységes kérelem mellékleteit képező dokumentumokat és azok benyújtási szabályait a 2023. évi egységes kérelem benyújtásáról szóló közlemény 2. számú melléklete tartalmazza.

Jelen tájékoztató keretében a jogszabályok helyes és tárgyszerű értelmezéséhez nyújtunk segítséget, azonban nem zárható ki, hogy az itt leírtak és a vonatkozó jogszabályok között mégis eltérés állhat fenn. Ebben az esetben a jogszabályok rendelkezései az irányadóak

1. Jogszabályi háttér

a) Fontosabb nemzeti jogszabályok:

- A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (Támogatási törvény)
- az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból finanszírozott fenntarthatóságot elősegítő alapszintű-jövedelemtámogatás, az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás, valamint a fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 16/2023. (IV.19.) AM rendelet
- Az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból és a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 13/2023. (IV.19.) AM rendelet
- Az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból finanszírozott közvetlen támogatások igénybevételéhez kapcsolódó aktív mezőgazdasági termelők minőség követelményeiről szóló 18/2023. (IV.19.) AM rendelet
- Az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból, valamint Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről szóló 14/2023. (IV.19.) AM rendelet
- A termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól szóló

b) Fontosabb uniós jogszabályok:

- közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i **2021/2115/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet,**
- a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i **2021/2116/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet,**
- az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közös agrárpolitika keretében működő integrált igazgatási és kontrollrendszer, valamint a feltételeességhez kapcsolódó közigazgatási szankciók alkalmazása és kiszámítása tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2022. május 4-i **2022/1172/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet,**
- az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közös agrárpolitika keretében működő integrált igazgatási és kontrollrendszer tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2022. május 31-i **2022/1173/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet**
- a (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a tagállamok 2023–2027-es, az említett rendelet szerinti KAP stratégiai tervében kidolgozandó egyes beavatkozástípusokra vonatkozó kiegészítő követelményekkel, valamint a jó mezőgazdasági és környezeti állapotra (GAEC) vonatkozó 1. szabványra irányadó szabályokkal történő kiegészítéséről szóló, 2021. december 7-i **2022/126/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet**

2. A támogatások igénylésére vonatkozó általános kérelmezési szabályok

A 2023. évi támogatási évben az egységes kérelem kitöltésekor az ügyfélnek **támogatásonként (jogcímenként) jeleznie kell az igényét minden táblára vonatkozóan,** amennyiben az adott táblára igényelni kívánja a vonatkozó támogatást!

Amennyiben az ügyfél az adott táblát „**Támogatást nem igényel**” -ként jelöli , **akkor** a tábla vonatkozásában csak a terület-bejelentési kötelezettségét teljesíti, de semmilyen támogatásra nem lesz jogosult ezen terület vonatkozásában.

Például ilyen módon kell jelezni az egységes kérelemben azokat - az ügyfél jogszerű földhasználatában álló - mezőgazdasági területeket, melyek mérete nem éri el a minimális támogatható táblaméretet, azaz a 0,25 hektárt.

Támogatási kérelmek és mellékleteinek benyújtása: a támogatások, a kérelemhez kapcsolódó mellékletekkel együtt kizárólag a www.mvh.allamkincstar.gov.hu honlapon

található **elektronikus kérelemkitöltő felületen** tölthetőek ki, és kizárólag **elektronikus úton**, ügyfélkapun keresztül nyújthatóak be az **egységes kérelem kitöltő felületen keresztül**.

3. A terület bejelentéséhez kapcsolódó általános információk

Az alapszintű jövedelemtámogatás (**továbbiakban: BISS**) és az alapszintű jövedelemtámogatást kiegészítő, ún. újraelosztó támogatás (**továbbiakban: CRISS**), valamint a termeléshez kötött közvetlen területalapú támogatásokra (CIS) az a mezőgazdasági termelő jogosult az adott területre (táblára) vonatkozóan, aki/amely a tárgyévben az egységes kérelem beadására nyitva álló határidő utolsó napján (ez 2023-ban **június 9.**) **jogszerű földhasználattal rendelkezik**.

Az egységes kérelemben szükséges bejelenteni valamennyi, az ügyfél használatában lévő területet. A területbejelentési kötelezettség vonatkozik a támogatható és a nem támogatható területekre is.

Az ügyfél földhasználatának jogszerűségét a kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napja (2023. június 9.) szerinti hatályos állapotot alátámasztó, a következő sorrend szerinti alábbi okiratokkal igazolhatja:

A Támogatási törvény 44. § (7) bekezdés az alábbi szabályozást tartalmazza a jogszerű földhasználat igazolására vonatkozóan:

„...jogszerű földhasználónak minősül a következő sorrend szerint az az ügyfél, aki vagy amely – amennyiben az egyes támogatási jogcímekre vonatkozó jogszabályok másként nem rendelkeznek e dátumról – a kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjára vonatkozóan (2023-ban: június 9.), az általa igényelt terület vonatkozásában:

- a) a földhasználati nyilvántartásba földhasználóként bejegyzett,*
- b) a mezőgazdasági őstermelők családi gazdaságáról vezetett nyilvántartásban őstermelők családi gazdaságának képviselőjeként bejegyzett vagy az őstermelők családi gazdaságának alapításáról szóló szerződésben képviselőként szerepel,*
- c) haszonbérleti, felesbérleti, részesművelési, szíveségi földhasználati, rekreációs célú földhasználati vagy alhaszonbérleti szerződés, továbbá - a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 70. §-a vagy 76. §-a szerinti - használatmegosztásról szóló vagy többtelehasználati megállapodás, a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 18. § (5) bekezdése szerinti megbízási szerződés (ide értve nemzeti park igazgatóság által kötött szerződést is) a Nemzeti Földalap kezeléséért felelős szervvel kötött mintagazdasági földhasználati szerződés alapján jogosult, valamint az, akit a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 65. §-a szerint a föld kényszerhasznosítójaként jelöltek ki, a bíróság ideiglenes intézkedése alapján földhasználó, továbbá honvédelmi rendeltetésű terület, vagy honvédelmi célra feleslegessé nyilvánított terület esetében annak használatára szerződés alapján jogosult,*
- d) az ingatlan-nyilvántartásba vagyonkezelőként, haszonélvezőként vagy a Ptk. 5:159. §-a szerinti használat jogának jogosultjaként bejegyzett, valamint a vagyonkezelőként bejegyzett költségvetési szerv költségvetési szervnek minősülő jogutódja,*

e) az ingatlan-nyilvántartásba tulajdonosként vagy szövetkezeti földhasználat jogosultjaként bejegyzett,

f) a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 42. § (2) bekezdés c) pontja szerinti esetben az a személy, aki a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett földhasználóval kötött írásbeli megállapodással rendelkezik,

g) az osztatlan közös tulajdonban álló földterületen a tulajdoni hányadát meghaladó mértékű területen a tulajdoni hányadát meghaladó mértékű terület vonatkozásában a gazdálkodó tulajdonostárs, ha a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból nem került bejegyzésre és rendelkezik a terület adott hányadának használatára jogosító írásbeli megállapodással és a használat tényét az általa vezetett gazdálkodási napló alátámasztja,

h) osztatlan közös tulajdonban álló földterületen gazdálkodó tulajdonostársnak nem minősülő személy, ha a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból nem került bejegyzésre és rendelkezik a terület adott hányadának használatára jogosító írásbeli megállapodással és a használat tényét az általa vezetett gazdálkodási napló alátámasztja

i) az a)–h) pontok szerinti jogszerű földhasználó közeli hozzátartozója,

j) a jegyző által kiállított és az adott terület használatának tényét igazoló hatósági bizonyítvánnyal rendelkezik.

Amennyiben a jogszerű földhasználat igazolása nem földhasználati lappal, vagy nem tulajdoni lappal történik, úgy a dokumentumot javasoljuk az egységes kérelem mellékleteként becsatolni, tekintettel arra, hogy ha az érintett táblák vonatkozásában földhasználat vizsgálatra kerül sor, úgy az az ügyintézés nagymértékben elősegíti. Ha nem kerül csatolásra az igazoló dokumentum az egységes kérelem benyújtásakor, úgy lehetőség van azt később is benyújtani. A Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) jogszerű földhasználat vizsgálatra irányuló felhívása esetén, a végzésben megjelölt határidőn belül köteles az ügyfél a földhasználatot a fent felsorolt okiratok valamelyikével igazolni, az arra rendszeresített felületen történő elektronikus benyújtással.

A támogatások esetében az **igénylési terület egység** a tábla (bejelentett tábla).

Bejelentett tábla: a mezőgazdasági termelő által az egységes kérelemben bejelentett legkisebb, azonos hasznosítású, összefüggő földterület és a hozzá kapcsolódó nem termelő tájképi elem, illetve egyéb tájképi elem, amelyet nem metsz kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület

2023-ban a hasznosítási kódtárban változások történtek. Kérjük, a kérelem kitöltésénél a megfelelő kód kiválasztása érdekében megvizsgálni a hasznosítási kódtáblázatot!

4. A tájékoztatóban ismertetett támogatásokról

4.1. BISS TÁMOGATÁS

A támogatás **új jogcímként** jelenik meg az új Közös Agrárpolitika (KAP) 2027-ig tartó ciklusa keretében!

Támogatásban részesíthető területek

Főszabályként **BISS támogatásban** részesíthető minden a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben (MePAR) támogathatóként lehatárolt – a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021. december 2-i 2021/2115/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (továbbiakban: EU rendelet) 4. cikk (3) és (4) bekezdések szerinti kategóriáknak megfelelő – mezőgazdasági terület.

Támogatható területnek minősülnek azok a területek:

- a) amely mezőgazdasági területet (tábla) egész évben mezőgazdasági tevékenység keretében hasznosítanak annak teljes területén (ide nem értve az erdősítéssel érintett területeket) és a területen (táblán) nem található nem termelő tájképi elem.

Például: az egész évben valamilyen növényvel (pl. főnövény→másodvetés→következő főnövény) hasznosított a tábla teljes területe és a gazdálkodó nem folytat még időszakosan sem nem mezőgazdasági tevékenységet a táblán vagy annak egy részén.

- b) amely mezőgazdasági területet (táblát) alapvetően mezőgazdasági tevékenység keretében hasznosítanak (ide nem értve az erdősítéssel érintett területeket) annak teljes területén (a táblán nem található nem termelő tájképi elem), de az év során időszakosan (legfeljebb 60 napig) folytatnak a táblán vagy annak egy részén nem mezőgazdasági célú tevékenységet is, Ez utóbbi tevékenység nem veszélyeztetheti a területen a mezőgazdasági tevékenység folytatását.

A támogathatóság tekintetében tehát a nem mezőgazdasági célra ideiglenesen használt terület mezőgazdasági célokra kívül eső hasznosítás időszakát úgy kell megválasztani, hogy az ne veszélyeztesse a mezőgazdasági főtevékenységet, és annak időtartama ne haladja meg az évi hatvan napot. Az adott terület vonatkozásában jogszerű földhasználó mezőgazdasági termelőnek a nem mezőgazdasági tevékenység időtartamát és jellegét a Kincstár részére a tevékenység megkezdését követően tíz napon belül, a Kincstár által rendszeresített elektronikus nyomtatványon kell bejelentenie. Nem minősülnek azonban nem mezőgazdasági célra ideiglenesen használt területnek az alábbi területek:

- a) szántóterület bejelentett kultúra szerinti vegetációs időszakán belüli ideiglenesen más célú használata,
- b) a sportolási tevékenységre, illetve rekreációs célra használt gyepterület,
- c) a honvédelmi gyakorló terület,
- d) a szabadidős célra használt terület,
- e) a napelempark, és
- f) az erdészeti nyiladék.

Például: az év döntő hányadában valamilyen növényvel (pl. főnövény→másodvetés→ideiglenesen egyéb nem mezőgazdasági tevékenység →következő főnövény) hasznosított a tábla területe és a gazdálkodó időszakosan, legfeljebb 60 napig a táblát vagy annak egy részét átengedi pl. turisztikai célból azzal a megkötéssel, hogy ez utóbbi tevékenység után a mezőgazdasági tevékenység folytatható (időben el tudja kezdeni a következő növény talajelőkészítését).

- c) amely terület (tábla) magában foglal a tábla részének tekinthető nem termelő tájképi elemet vagy elemek együttesét, melyek területe – ide nem értve a védett tájképi elemet – a tábla legfeljebb 50%-át foglalja el (ezen előírásnak a 0,25 hektáros táblán is érvényesülnie kell) és a mezőgazdasági területnek megfelelő táblarészekben mezőgazdasági tevékenységet folytat (akár a legfeljebb 60 napos, időszakosan nem mezőgazdasági hasznosításra figyelemmel)

Például: az adott táblán a vetett növény búza (búza hasznosítási kóddal van leigényelve a tábla), azonban e búzaterülethez közvetlen kapcsolódik egy az ügyfél jogszerű használatában levő fás-cserjés sáv, amit a gazdálkodó a tábla részeként leigényel, de a teljes tábla területén belül a fás-cserjés sáv nem haladja meg az 50% területi arányt (ekkor támogatás alapját adhatja).

Azonban, ha a fás-cserjés sáv – az előbb említett egyéb feltételek fennállása mellett – meghaladja a teljes táblaterület 50%-át, abban az esetben a teljes táblaterület nem támogatható területként kerül figyelembevételre.

- d) amelyek erdősítéssel érintettek az alábbiak szerint:

- **EMVA–MgTE igényléssel érintett terület**

A 2023. évi egységes kérelem keretében a vonatkozó közösségi jogszabályok alapján a 2008. év után, az EMVA mezőgazdasági területek erdősítése (EMVA–MgTE) jogcímben támogatási jogosultságot nyert azon ügyfelek, akik az első kifizetési kérelmet 2009-ben, vagy azt követő években nyújtották be, BISS + CRISS támogatást is igényelhetnek azon már megvalósított erdőtelepítéssel érintett területeikre, amelyek 2008-ban még SAPS jogosult területek voltak.

Figyelem! Amennyiben a megadott területen lévő erdőtelepítés valójában 2008-ban, vagy az előtt történt, akkor BISS+CRISS támogatásra nem jogosult!

- **VP Erdősítés erdőtelepítés igényléssel érintett terület**

- **ha az első kivétel 2023-ban történt**, akkor lehet BISS+CRISS támogatást igényelni a területre, ha a 2022-es támogatási évben SAPS jogcímben támogatható volt, ÉS a

területre az 'Erdősítés támogatása' című pályázati felhívás keretei között (Felhívás kódszáma: VP5- 8.1.1-16) támogatási kérelmet nyújtott be és a telepítést elvégezte!

- **ha az első kivétel 2023 előtt történt**, akkor lehet BISS+CRISS támogatást igényelni a területre, ha a 2008. támogatási évben SAPS jogcímben támogatható volt, ÉS a területre az 'Erdősítés támogatása' című pályázati felhívás keretei között (Felhívás kódszáma: VP5- 8.1.1-16) támogatási kérelmet nyújtott be és a telepítést elvégezte!
- **VP Erdősítés Ipari fásítás igénylésénél**, akkor lehet BISS+CRISS támogatást igényelni a területre, ha a 2022-es támogatási évben SAPS jogcímben támogatható volt, ÉS a területre az 'Erdősítés támogatása' című pályázati felhívás keretei között (Felhívás kódszáma: VP5- 8.1.1-16) támogatási kérelmet nyújtott be és a telepítést elvégezte!

Figyelem! Amennyiben a leírtak közül akár csak egy feltétel is sérül, akkor az igényelt terület jogosulatlanul igényelt területnek számít a BISS+CRISS igénylés tekintetében!

- **VP Agrárerdészeti rendszerek létrehozása** jogcím keretében támogatott területek (ahol a támogatható terület megállapításának alapját adta a következő előírás: a 640/2014/EU rendelet 9. cikk (3) bekezdése értelmében a mezőgazdasági területen telepített fák száma legfeljebb 100 db/hektár erdei fafaj egyedeiből és legfeljebb 99 db/hektár a Nemzeti Fajtajegyzékben szereplő államilag elismert tájfajták vagy hivatalosan elismert leírással rendelkező fajták szerinti gyümölcsfafaj egyedeiből áll), az említett VP-ből finanszírozott jogcímben megítélt támogatáson felül jogosultak BISS+CRISS támogatás igénybevételére is.

Területi méretkritériumok a BISS tekintetében

A BISS támogatás – kérelem szinten – **kizárólag csak abban az esetben nyújtható, ha a BISS támogatásra benyújtott igényelt területek ellenőrzése alapján a BISS támogatható terület eléri az 1 hektárt.**

A BISS támogatás esetében az igénylési területegység (tábla) **támogatható területének** el kell érnie a **0,25 hektárt**.

A kendertermesztés esetén a BISS támogatás igénylésének speciális többletfeltételei:

A BISS támogatás kérelmezése során, kendertermesztés esetén a megadott hasznosítási kódtól függően, az ügyfél köteles kitölteni olyan mezőket is, amelyek kitöltésével adatot nyújt a támogatás egyes speciális feltételeinek ellenőrzése céljából.

A kenderhasznosítású területre (hasznosítási kód: KEN01) történő BISS támogatás igénylés esetében kötelező nyilatkozni a termesztett kender fajtájáról, illetve a felhasznált vetőmag hektáronkénti mennyiségéről (ezeket az adott táblához tartozó külön mezőben kötelezően meg kell adni).

A felhasznált kenderfajták tetra-hidrokanabinol (THC) tartalma nem haladhatja meg a 0,3%-ot, a támogatásban részesíthető fajtának szerepelnie kell a 2023. március 15. napján érvényben lévő, a 2002/53/EK irányelv 17. cikkével összhangban közzétett Mezőgazdasági Növényfajok Közös Fajtajegyzékében:

Támogatható fajták: Adzelvieši, Alive SK, AMX, Asso, Armanca, Austa SK, Balaton, Beniko, Bialobrzeskie, Carmaleonte, Chamaeleon, Carmagnola, Carma, Cannacomp, CFX-2, Codimono, CRS-1, CS, Dacia Secuieni, Delta-Ilosa, Delta-405, Dioica 88, Djumbo 20, Eletta Campana, Earlina 8 FC, Enectarol, Epsilon 68, Estica, Fedora 17, Felina 32, FérimonFibranova, Fibrante, Fibrol, Fibror 79, Finola, Fiona, Fukal, Futura 75, Futura 83, Glectia, Gliana, Glyana, Helena, Henola, Ivory, KC Bonusz, KC Dóra, KC Virtus. KC Zuzana, KCA Borana, Kompolti, Kompolti hibrid TC, Lipko, Loja, Lovrin 110, Mara 21, Marcello, Marina, Markant, Matrix, Midwest, Mietko, MGC 1003, MGC 1006, MGC 1013, Monoica, Muka 76, Nashinoïde 15, Northwest, OGK, Olivia, Orion 33, Ostara 9, Pain killer, Pūriņi, Rajan, Ratza, Santhica 23, Santhica 27, Santhica 70, Secuieni Jubileu, Silvana, Sofia, Stara Prekmurska, Strawberry H, Strawberry K, Succesiv, Teodora, Tisza, Tiborszállási, Tygra, Uniko B, Uso-31, Villanova, Wielkopolskie, Wojko, Zenit

Kender termesztése esetében a BISS feltétele a kenderrel hasznosított táblák bevetéséhez felhasznált **valamennyi vetőmagcsomag** eredeti **vetőmagcímkéjének/vetőmagcímkéinek elektronikus úton történő megküldése a Kincstár felé az egységes kérelem mellékleteként feltöltve**. Ha a vetés a kérelem benyújtását követően valósul meg, akkor a vetőmagcímket legkésőbb 2023. szeptember 29-ig kell megküldeni az Egységes Kérelem (W0232) mellékleteként elektronikusan csatolva.

4.2. CRISS TÁMOGATÁS

A BISS támogatáshoz kapcsolódóan és csak azt kiegészítő támogatási formaként jelenik meg ez az **új támogatás** is a 2027-ig tartó KAP ciklusban.

A CRISS támogatásra irányuló kérelem alapján csak akkor jogosult támogatásra a termelő, ha a **BISS vonatkozásában az ellenőrzések alapján megállapított legalább 1 hektár és legfeljebb 1 200 hektár támogatható területtel rendelkezik**.

A BISS támogatásban jogosult mezőgazdasági termelő a BISS támogatható területének legfeljebb 10 hektárja után emelt összegű, míg a 10 hektár feletti, de 150 hektárt meg nem haladó része után csökkentett összegű CRISS támogatásra lehet jogosult. Az emelt összegű CRISS támogatás fajlagos összege legfeljebb kétszerese lehet a csökkentett összegű CRISS támogatás fajlagos összegének.

A BISS igénylése egyben a CRISS támogatás igénylésének is minősül.

CRISS támogatás csak abban az esetben állapítható meg, amennyiben BISS támogatásra jogosult a gazdálkodó (ez alapfeltétel, mivel a CRISS támogatás a BISS támogatás kiegészítéseként nyújtható).

4.3. RIZSTERMESZTÉS TÁMOGATÁSA

A mezőgazdasági termelőknek a 2023. évben is lehetősége nyílik az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) mellett termeléshez kötött rizstermesztés támogatásának igénylésére.

A támogatás igénylésének és a támogatásra való jogosultság feltételei:

Rizstermesztés támogatás jogosultságának alapvető feltétele, hogy a mezőgazdasági termelő tárgyévi alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) kérelmet nyújtson be és a rizstermesztés támogatásra jogosult terület elérje az 1 hektárt. Csak azon táblák vonatkozásában állapítható meg rizstermesztés támogatás, mely táblák BISS támogatásra jogosultak, illetve melyeken a mezőgazdasági termelő:

- 1006 10 KN kód alá tartozó rizst termeszt.
- A rizst legkésőbb május 31-éig elveti.
- Az alábbi feltételek közül legalább egyet teljesít:
  - hektáronként meghatározott **minimális mennyiségű minősített szaporítóanyagot használ**, vagy
  - rendelkezik a támogatásra igényelt teljes terület vonatkozásában a tárgyévre legalább a minimális hozam mértékéig, az egységes kérelem beadásáig megkötött, jégeső és viharkár elleni érvényes, díjrendezett biztosítással.
- Az állományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrzi.
- **Gazdálkodási napló vezetése kötelező.** A gazdálkodási naplót a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által rendszeresített, az agrárpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott és a NÉBIH honlapján közleményben közzétett nyomtatványon vagy a NÉBIH honlapján elérhető elektronikus felületen kell vezetni.
- **Minimális hozam elérése: 2,5 t/ha.**
- A rizstermesztés támogatása csak olyan táblára igényelhető, amelyre alapszintű jövedelemtámogatást (BISS) is igényelnek.
- A kérelemben megjelölt területek tekintetében a mezőgazdasági termelőnek **jogszerű földhasználónak** kell lennie, mivel e minőség az alapszintű jövedelemtámogatás igénybevételének feltétele is.
- A legkisebb bejelenthető **táblaméret 0,25 hektár.**

Mezőgazdasági vízhasználattal kapcsolatos lehetséges jogkövetkezmények:

Öntözni az adott, kérelemben feltüntetett táblán **csak vízjogi üzemeltetési- vagy fennmaradási engedéllyel, illetve bejelentéssel lehet.** Ha nem rendelkezik a szükséges dokumentációval, vagy azokban foglaltaktól lényegesen eltérő gyakorlat kerül megállapításra a termeléshez kötött közvetlen támogatással érintett kultúra termesztésével összefüggésben, a mezőgazdasági termelő **az adott jogcím**ben tárgyévben támogatásra nem jogosult.

A támogatás igénylése:

Az egységes kérelem kitöltő **felületen minden tábla esetében jelezni kell a rizstermesztés támogatás igénylését**, amennyiben a táblára a támogatást igényelni kívánja!

Az egységes kérelem kitöltése során a táblaadatoknál a kiválasztott rizs hasznosítási kód alapján a „**BISS +CRISS**” igény jelölése után aktiválódik a rizstermesztés támogatás (Rizs) jelölő négyzet, ahol az ügyfélnek lehetősége van a támogatás igénylésére.

Amennyiben az ügyfél a táblák adatainál **csak a „BISS +CRISS” támogatás igénylést jelöli**, és nem tesz jelölést a rizstámogatási jelölő négyzetben, **akkor csak a BISS +CRISS támogatásra lehet jogosult.**

A minősített szaporítóanyag igazolásához szükséges dokumentumok:

Az alábbi dokumentumok másolatát nem kötelező csatolni a kérelemhez, azok meglétét a Kincstár adminisztratív vagy helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálja!

a) *Saját beszerzés* – szaporítóanyag vásárlás esetén:

- Saját névre szóló érvényes, fajra, fajtára, mennyiségre és tételazonosító számra vonatkozó adatokat tartalmazó számla. → Ebben az esetben elég számlával rendelkezni, egyéb dokumentum megléte nem szükséges.
- Ha a saját névre szóló érvényes számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor a saját nevére szóló érvényes **számla mellett**
  - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
  - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentummal, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva, ha a saját névre kiállított számla nem tartalmazza a teljes megadandó adatkört (faj, fajta, mennyiség, tételazonosító szám), akkor a számla mellett a hat dokumentum közül (címke, csomagolás, szállítólevél, palántakísérő okmány, minőségi bizonyítvány, számla kiállítója által kiállított dokumentum) rendelkezni kell azzal, ami igazolja a hiányzó adatokat.

b) Szaporítóanyag *saját előállítás*a esetén a szaporítóanyag minősítést igazoló bizonyítvánnyal kell rendelkezni.

c) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet történő *szaporítóanyag beszerzés* esetén:

- 1) a termeltetővel, őstermelők családi gazdaságával, termelői integrációs szervezettel, termelői csoporttal vagy termelői szervezettel kötött **szerződés; és**
- 2) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, a termeltető vagy a termelői csoport által **kiállított dokumentum, és**
- 3) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet nevére szóló érvényes **számla másolata.**
  - Ha a számla másolata tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a fémzárszámra vonatkozó adatokat (melyen feltüntetett vételár kitakarható), akkor további

dokumentum (címké, csomagolás, szállítólevél, minőségi bizonyítvány) megléte nem szükséges.

- Ha a számla másolata nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor **számla másolata mellett**
- a minősített szaporítóanyag címké **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
  - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentum másolatával, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat, valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva: termeltetés esetén szerződéssel, egy termeltető által a fenti adattartalommal kiállított dokumentummal és számlával kell rendelkezni. Egyéb dokumentummal (pl.: vetőmagcímké) csak akkor kell rendelkezni, ha a számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

d) Termeltető, östermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által történő *szaporítóanyag előállítás* esetén:

- 1) az előállítóval kötött **szerződés, és**
- 2) az előállító által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, az előállító által **kiállított dokumentum, és**
- 3) szaporítóanyag minősítést igazoló **bizonyítvány.**

A szaporítóanyag igazolás dokumentumai maximum 2 évesek lehetnek, így a 2023. támogatási évben a 2021., 2022. és 2023. évben kiállított igazolások, számlák fogadhatóak el. Ha a szaporítóanyagról kiállított számla dátuma későbbi, mint az igényelt növény vetésének, telepítésének dátuma, az ügyfél a szállító által kiállított egyéb, hiteles dokumentummal köteles igazolni, hogy a vetés, vagy telepítés időpontjában a szaporítóanyag, amelyről a számla kiállításra került, már az ügyfél rendelkezésére állt.

Jégeső és viharkár elleni érvényes, díjrendezett biztosítás meglétének igazolása:

Amennyiben nem rendelkezik a rizstermő területek vonatkozásában minősített szaporítóanyag igazolással, akkor be kell küldeni a biztosító által kiállított igazolást, amely bizonyítja, hogy a rizstermesztés támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában tárgyévben legalább a minimális (2,5 t/ha) hozam mértékéig, az egységes kérelem beadásáig megkötött, jégeső és viharkár elleni érvényes, díjrendezett biztosítással rendelkezett. Ezt az igazolást legkésőbb 2024. február 1-jéig elektronikusan kell beküldeni a Kincstár részére az egységes kérelem felületen. A beküldés elmaradása esetén a Kincstár – ötnapos határidő kitézése mellett – felszólítást küld az igazolás benyújtására.

Minimális hozam igazolására szolgáló dokumentumok:

Minimális hozam meglétének igazolása **kötelező.**

A hozamigazoláshoz kapcsolódó dokumentumok:

- Gazdálkodási napló másolata és
  - Betárolás esetén a 17/2023. (IV. 19.) AM rendelet 11. melléklete szerinti tárolási napló vagy a tárolást és a betárolt mennyiséget igazoló egyéb dokumentum másolata vagy
  - Betakarítást követő két héten belüli értékesítés esetén számla vagy felvásárlási jegy másolata.

A fenti, a hozam igazolására szolgáló dokumentumokat a betakarítást követő értékesítés, illetve betárolás után, javasoljuk beküldeni a Kincstár részére elektronikus úton az egységes kérelem felületen a gyorsabb ügyintézés érdekében.

A támogatás kifizetése:

A támogatás forintban kerül kifizetésre az ellenőrzések lezárása és a támogatás fajlagos mértékének meghatározása után, melynek határideje 2024. június 30-a. A támogatás forintban kifejezett keretösszegét az Irányító Hatóság közleménye fogja tartalmazni.

Az euró-forint átváltásra az Európa Parlament és a Tanács 2021/2116 rendeletének 94. cikk (3) bekezdésére tekintettel került sor. Az átváltási árfolyam: az Európai Központi Bank által 2023. október 1-jét közvetlenül megelőzően megállapított utolsó árfolyam.

4.4. CUKORRÉPA TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA

A mezőgazdasági termelőknek a 2023. évben is lehetősége nyílik az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) mellett termeléshez kötött cukorrépa támogatás igénylésére.

A támogatás igénylésének és a támogatásra való jogosultság feltételei:

A cukorrépa termesztés támogatás jogosultságának alapvető feltétele, hogy a mezőgazdasági termelő tárgyevi alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) kérelmet nyújtson be. Csak azon táblák vonatkozásában állapítható meg a cukorrépa termesztés támogatás, mely táblák BISS támogatásra jogosultak, és a cukorrépa terület eléri az 1 hektárt.

Az igénylés további feltételei:

- Hektáronként a rendeletben meghatározott minimális mennyiségű minősített szaporítóanyag használata kötelező, és az ügyfélnek a szaporítóanyag beszerzését is igazolnia kell.
- Az egységes kérelemhez csatolni kell:
  - a) a közvetlenül megtermelt cukorrépa esetén a szállítási szerződés másolatát, vagy
  - b) a cukorrépa integrátoron keresztül megtermelt cukorrépa esetén, a cukorrépa integrátorral kötött termeltetési szerződés másolatát.
- **2024. február 1-jéig a Kincstár részére** ügyfélkapun keresztül, **elektronikus úton** meg kell küldeni:
  - a) a cukorrépa feldolgozó által kiállított, a cukorrépa átvételéről szóló bizonylat másolatát, ha közvetlenül termelt cukorrépát, illetve
  - b) az integrátor által kiállított, a cukorrépa átvételéről és a cukorrépa feldolgozónak történő továbbításáról szóló igazolás másolatát, ha integrátoron keresztül termelt cukorrépát.

- A támogatás csak olyan táblákra igényelhető, amelyre alapszintű jövedelemtámogatást (BISS) támogatást is igényelnek.
- A kérelemben megjelölt területek tekintetében a mezőgazdasági termelőnek **jogszerű földhasználónak** kell lennie, mivel e minőség az alapszintű jövedelemtámogatás igénybevételének feltétele is.
- A legkisebb bejelenthető **táblaméret 0,25 hektár**.

Mezőgazdasági vízhasználattal kapcsolatos lehetséges jogkövetkezmények:

Öntözni az adott, kérelemben feltüntetett táblán **csak vízjogi üzemeltetési- vagy fennmaradási engedéllyel, illetve bejelentéssel lehet**. Ha ezekben foglaltaktól lényegesen eltérő gyakorlat kerül megállapításra a termeléshez kötött közvetlen támogatással érintett kultúra termesztésével összefüggésben, a mezőgazdasági termelő **az adott jogcímben** tárgyévben támogatásra nem jogosult.

A támogatás igénylése:

Figyelem! Az egységes kérelem kitöltő felületen nemcsak a „Támogatási/kifizetési igények” adatblokkban kell jelölni a cukorrépa támogatási igényt, hanem minden egyes cukorrépa tábla esetében is jelölni kell azt, amennyiben a táblára a támogatást igényelni kívánja!

Amennyiben az ügyfél a táblák adatainál **csak a „BISS+CRISS” támogatásigénylést jelöli**, és nem tesz jelölést a cukorrépa támogatási jelölő négyzetben, **akkor csak a „BISS +CRISS” támogatásra lehet jogosult**.

A minősített szaporítóanyag igazolásához szükséges dokumentumok:

Az alábbi dokumentumok másolatát nem kötelező csatolni a kérelemhez, azok meglétét a Kincstár adminisztratív, vagy helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálja!

a) *Saját beszerzés* – szaporítóanyag vásárlás esetén:

- Saját névre szóló érvényes, fajra, fajtára, mennyiségre és tételazonosító számra vonatkozó adatokat tartalmazó számla. → Ebben az esetben elég számlával rendelkezni, egyéb dokumentum megléte nem szükséges.
- Ha a saját névre szóló érvényes számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor a saját nevére szóló érvényes számla mellett
  - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
  - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentummal, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva, ha a saját névre kiállított számla nem tartalmazza a teljes megadandó adatkört (faj, fajta, mennyiség, tételazonosító szám), akkor a számla mellett a hat dokumentum közül

(címke, csomagolás, szállítólevél, palántakísérő okmány, minőségi bizonyítvány, számla kiállítója által kiállított dokumentum) rendelkezni kell azzal, ami igazolja a hiányzó adatokat.

b) Szaporítóanyag *saját előállítás*a esetén a szaporítóanyag minősítést igazoló bizonyítvánnyal kell rendelkezni.

c) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet történő *szaporítóanyag beszerzés* esetén:

- 1) a termeltetővel, őstermelők családi gazdaságával, termelői integrációs szervezettel, termelői csoporttal vagy termelői szervezettel kötött **szerződés; és**
- 2) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, a termeltető vagy a termelői csoport által **kiállított dokumentum, és**
- 3) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet nevére szóló érvényes **számla másolata.**
  - Ha a számla másolata tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a fémzárszámra vonatkozó adatokat (melyen feltüntetett vételár kitakarható), akkor további dokumentum (címke, csomagolás, szállítólevél, minőségi bizonyítvány) megléte nem szükséges.
  - Ha a számla másolata **nem tartalmazza** a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor **számla másolata mellett**
    - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
    - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
    - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
    - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
    - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentum másolatával, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat, valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva: termeltetés esetén szerződéssel, egy termeltető által a fenti adattartalommal kiállított dokumentummal és számlával kell rendelkezni. Egyéb dokumentummal (pl.: vetőmágcímke) csak akkor kell rendelkezni, ha a számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

d) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által történő *szaporítóanyag előállítás* esetén:

- 1) az előállítóval kötött **szerződés, és**
- 2) az előállító által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, az előállító által **kiállított dokumentum, és**
- 3) szaporítóanyag minősítést igazoló **bizonyítvány.**

A szaporítóanyag igazolás dokumentumai maximum 2 évesek lehetnek, így a 2023. támogatási évben a 2021., 2022. és 2023. évben kiállított igazolások, számlák fogadhatóak el. Ha a szaporítóanyagról kiállított számla dátuma későbbi, mint az igényelt növény vetésének, telepítésének dátuma, az ügyfél a szállító által kiállított egyéb, hiteles dokumentummal

köteles igazolni, hogy a vetés, vagy telepítés időpontjában a szaporítóanyag, amelyről a számla kiállításra került, már az ügyfél rendelkezésére állt.

Az ellenőrzés zökkenőmentes lefolytatása érdekében az alábbiakat tanácsoljuk:

- A dokumentumok elektronikus beküldése során a **dokumentumoknak élesnek, olvashatónak kell lenniük**. Elmosódott dokumentummásolatokból nem lehet megállapítani a szükséges adatokat.
- A dokumentumok elektronikus beküldése során nemcsak szkennelt dokumentum, hanem digitális **fénykép is elfogadható**.

A támogatás kifizetése:

A támogatás forintban kerül kifizetésre az ellenőrzések lezárása és a támogatás fajlagos mértékének meghatározása után, melynek határideje 2024. június 30-a. A támogatás forintban kifejezett keretösszegét az Irányító Hatóság közleménye fogja tartalmazni.

Az euró-forint átváltásra az Európa Parlament és a Tanács 2021/2116 rendeletének 94. cikk (3) bekezdésére tekintettel került sor. Az átváltási árfolyam: az Európai Központi Bank által 2023. október 1-jét közvetlenül megelőzően megállapított utolsó árfolyam.

4.5. EXTENZÍV ÉS INTENZÍV GYÜMÖLCSTERMESZTÉS TÁMOGATÁSA

A mezőgazdasági termelőknek a 2023. évben is lehetősége nyílik az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) mellett termeléshez kötött extenzív vagy intenzív gyümölcsstermesztés támogatásának igénylésére, a 17/2023. (IV.19) AM rendelet 4. számú mellékletében lévő táblázat C vagy D oszlopában meghatározott telepítéskori, hektáronkénti minimális tőszám szerinti gyümölcültetvények esetében.

A támogatás igénylésének és a támogatásra való jogosultság feltételei:

A gyümölcsstermesztési támogatások jogosultságának alapvető feltétele, hogy a mezőgazdasági termelő tárgyévi alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) kérelmet nyújtson be. Csak azon táblák vonatkozásában állapítható meg extenzív vagy intenzív gyümölcsstermesztési támogatás, mely táblák BISS támogatásra jogosultak, és a **gyümölcsstermesztési támogatás jogcím támogatható terület kultúránként (a rendelet mellékletében felsorolt növény típusonként) eléri a 0,3 hektárt**, és csak azon kérelmek vonatkozásában állapítható meg a gyümölcsstermesztési támogatás, mely kérelem esetében a **BISS támogatásra jogosult terület eléri az 1 hektárt**.

Az igénylés feltételei:

- A támogatás csak olyan táblákra igényelhető, amelyre alapszintű jövedelemtámogatást (BISS) is igényelnek.
- A kérelemben megjelölt területek tekintetében a mezőgazdasági termelőnek **jogszerű földhasználónak** kell lennie, mivel e minőség az alapszintű jövedelemtámogatás igénybevételének feltétele is.
- A legkisebb bejelenthető **táblaméret 0,25 hektár**.
- **Öntözni** az adott, kérelemben feltüntetett táblán **csak vízjogi üzemeltetési- vagy fennmaradási engedéllyel, illetve bejelentéssel lehet**. Ha ezekben foglaltaktól lényegesen eltérő gyakorlatot állapít meg a vízügyi hatóság, illetve a Kincstár, akkor az egész támogatási kérelem a tárgyévben elutasításra kerül.

Példa: 0,25 ha alma és 0,25 ha körte igénylés esetén a gyümölcsstermesztési támogatás igénylés nem támogatható, mivel kultúránként nincs meg a 0,3 ha.

További jogosultság feltételek a gyümölcsstermesztési támogatásokra igényelt táblákra vonatkozóan:

- alapfeltétel: a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 4. számú mellékletében meghatározott telepítéskori, hektáronkénti minimális tőszám megléte a támogatási kérelemmel érintett homogén ültetvényen **és**
- a három következő követelményből valamely kettő teljesítése az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló határidő utolsó napján (2023. június 9.):
  - az ültetvény a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 4. számú mellékletében meghatározott maximális életkort nem haladja meg;
  - fix, telepített öntözés megléte;
  - ültetvény esetében legalább 85%-os tőszámbéállottság.

A területileg illetékes földművelésügyi igazgatási hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal a mezőgazdasági termelő megkeresésére vagy a mezőgazdasági termelő

egységes kérelme alapján a Kincstár megkeresésére a fentiek igazolására hatósági bizonyítványt állít ki.

A hatósági bizonyítvány kézhezvétele után ajánlott ellenőrizni az azon szereplő adatokat és amennyiben azok nem a valóságnak megfelelőek, abban az esetben jelezzék azt a kiállító vármegyei kormányhivatal felé.

Azon mezőgazdasági tábla vonatkozásában, amelyre intenzív gyümölcsstermesztés támogatás került igénylésre, nem állapítható meg extenzív gyümölcsstermesztés támogatás, vagyis ha a termelő intenzív gyümölcsstermesztési támogatást igényelt, de arra bármilyen okból mégsem jogosult, még akkor sem lesz jogosult az extenzív jogcím szerinti támogatásra, ha annak a feltételeit egyébként teljesítené.

A támogatás igénylése:

Figyelem! Az egységes kérelem kitöltő **felületen minden tábla esetében jelezni kell az extenzív vagy az intenzív gyümölcsstermesztési támogatás igénylését**, amennyiben a táblára a támogatást igényelni kívánja!

Az egységes kérelem kitöltése során a táblaadatoknál **a hasznosításnak megfelelően kiválasztott hasznosítási kód** alapján az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) igény jelölése után aktiválódik az adott gyümölcshöz kapcsolódó támogatásigénylési felület, ahol az ügyfélnek lehetősége van extenzív, illetve intenzív gyümölcstámogatás igénylésére. Figyelem! A ténylegestől eltérő hasznosítással történő igénylés esetén a tábla elutasításra kerül.

Amennyiben az ügyfél a táblák adatainál **csak a „BISS+CRISS” támogatásigénylést jelöli**, és nem tesz jelölést az extenzív vagy az intenzív gyümölcsstermesztési támogatás jelölő négyzetben, **akkor csak a „BISS+CRISS” támogatásra lehet jogosult.**

A támogatás kifizetése:

A támogatás forintban kerül kifizetésre az ellenőrzések lezárása és a támogatás fajlagos mértékének meghatározása után, melynek határideje 2023. június 30-a. A támogatás forintban kifejezett keretösszegét az Irányító Hatóság közleménye fogja tartalmazni.

Az euró-forint átváltásra az Európa Parlament és a Tanács 2021/2116 rendeletének 94. cikk (3) bekezdésére tekintettel került sor. Az átváltási árfolyam: az Európai Központi Bank által 2023. október 1-jét közvetlenül megelőzően megállapított utolsó árfolyam.

4.6. ZÖLDSÉGNÖVÉNY TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA

A mezőgazdasági termelőknek a 2023. évben is lehetősége nyílik az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) mellett termeléshez kötött zöldségnövény termesztés támogatásának igénylésére, a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 3. számú mellékletében lévő táblázat szerinti zöldségnövények esetében.

A támogatás igénylésének és a támogatásra való jogosultság feltételei:

A zöldségnövény termesztés támogatás jogosultságának alapvető feltétele, hogy a mezőgazdasági termelő tárgyévi alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) kérelmet nyújtson be. Csak azon táblák vonatkozásában állapítható meg a zöldségnövény termesztésének támogatása, mely táblák alapszintű jövedelemtámogatásra (BISS) jogosultak, és a **zöldségnövény támogatható terület kultúránként (a rendelet mellékletében felsorolt növény típusonként) eléri a 0,3 hektárt** és csak azon kérelmek vonatkozásában állapítható meg az zöldségnövény termesztés támogatása, mely kérelem esetében **a BISS támogatásra jogosult terület eléri az 1 hektárt.**

Fontos, hogy a mezőgazdasági termelő csak egy növénykultúra után veheti igénybe a zöldségnövény termesztés támogatását, abban az esetben is, ha az adott táblán egymás után több, külön-külön jogosult zöldségnövényt termeszt.

A támogatás az egyes táblákon főnövény vagy másodvetés esetén igényelhető, illetve olyan táblára is, ahol termesztőberendezés alatt történik a termesztés.

Üvegházi és fóliasátras technológiával termesztett növények esetében a zöldségnövény termesztés támogatására jogosult terület vonatkozásában az üvegház és fóliasátor által lefedett teljes területet kell számításba venni a támogatható terület meghatározásánál.

Az igénylés feltételei:

- A támogatás csak olyan táblákra igényelhető, amelyre alapszintű jövedelemtámogatást (BISS) is igényelnek.
- A kérelemben megjelölt területek tekintetében a mezőgazdasági termelőnek **jogszerű földhasználónak** kell lennie, mivel e minőség az alapszintű jövedelemtámogatás igénybevételének feltétele is.
- **Öntözni** az adott, kérelemben feltüntetett táblán **csak vízjogi üzemeltetési- vagy fennmaradási engedéllyel, illetve bejelentéssel lehet.** Ha ezekben foglaltaktól lényegesen eltérő gyakorlatot állapít meg a vízügyi hatóság, illetve a Kincstár, akkor az egész támogatási kérelem a tárgyévben elutasításra kerül.
- A legkisebb bejelenthető **táblaméret 0,25 hektár.**

Példa: 0,25 ha görögdinnye és 0,25 ha sárgadinnye igénylés esetén zöldségnövény támogatás igénylés nem támogatható, mivel kultúránként nincs meg a 0,3 ha támogatás.

További jogosultság feltételek a zöldségnövény termesztés támogatásra igényelt táblák vonatkozásában:

- A rendelet mellékletében meghatározásra került, melyek azok a növénykultúrák, amelyeket a rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig meg kell őrizni. Azon növénykultúrák esetében, melyeket nem kell megőrizni legalább a virágzás

kezdetéig, a növénynek a támogatási kérelem benyújtása – vagy a támogatásra jogosult növény vonatkozásában a támogatási kérelem módosítása – után még legalább két hétig a területen kell lennie, függetlenül attól, hogy a növény betakarítása még a kérelmezési időszakon belül megtörténik.

- **Gazdálkodási napló vezetése kötelező.** A gazdálkodási naplót a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által rendszeresített, az agrárpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott és a NÉBIH honlapján közleményben közzétett nyomtatványon vagy a NÉBIH honlapján elérhető elektronikus felületen kell vezetni.
- **Minimális mennyiségű minősített szaporítóanyag használata kötelező,** és az ügyfélnek a szaporítóanyag beszerzését is igazolnia kell.

A szaporítóanyag igazolás dokumentumai maximum 2 évesek lehetnek, így a 2023. támogatási évben a 2021., 2022. és 2023. évben kiállított igazolások, számlák fogadhatóak el. Ha a szaporítóanyagról kiállított számla dátuma későbbi, mint az igényelt növény vetésének, telepítésének dátuma, az ügyfél a szállító által kiállított egyéb, hiteles dokumentummal köteles igazolni, hogy a vetés, vagy telepítés időpontjában a szaporítóanyag, amelyről a számla kiállításra került, már az ügyfél rendelkezésére állt. Ugyanazon minősített szaporítóanyag felhasználása a vetőmagcélra termesztett vöröshagyma, lilahagyma, fokhagyma, póréhagyma, petrezselyem, pasztinák, sárgarépa, feketegyökér esetében a vetés vagy telepítés évét követő évig, rebarbara, édeskömény, közönséges szurokfű, menta, tárkony, orvosi zsálya és citromfű esetében a vetés vagy telepítés évét követő hét évig, a spárga, rozmaring, kerti kakukkfű esetében a vetés vagy telepítés évét követő tizenegy évig igazolható, vagyis ezen növények esetében a tárgyévi igényléshez, ha a telepítés vagy vetés a megelőző év(ek)ben valósult meg, akkor a megelőző év(ek) minősített szaporítóanyag igazolás dokumentumai felhasználhatóak.

Minősített szaporítóanyag saját beszerzése esetén a saját névre szóló számlán nem kell feltüntetni a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 3. mellékletben felsorolt fajtával nem rendelkező fajok esetében a fajtára vonatkozó adatot, palánták esetében a tételazonosítót.

A minimális szaporítóanyag felhasználásra vonatkozó mennyiségek megtalálhatóak a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 3. számú mellékletében. Amennyiben a számla, vetőmagcímke, a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által kiállított dokumentum, a minősítő bizonyítvány vagy a számla kiállítója által kiállított cégszerűen aláírt dokumentum másolatán a vetőmag darabszáma nem, csak a vetőmag tömege szerepel, akkor 3. mellékletben található átváltási tényezővel kell kiszámolni a minimálisán szükséges szaporítóanyag meglétét. Ha a csemegehagyma, a vöröshagyma, a lilahagyma vagy a fokhagyma esetében a szaporítóanyag igazoláson csak a felhasznált dughagyma vagy vetőgerezd tömege szerepel, akkor a csemegehagyma, vöröshagyma, lilahagyma esetében 2,0 gr/dughagyma, a fokhagyma esetében 2,0 gr/vetőgerezd átváltási tényezőt kell alkalmazni.

A támogatás igénylése:

Figyelem! Az egységes kérelem kitöltő **felületen minden tábla esetében jelezni kell a zöldségnövény termesztés támogatásának igénylését,** amennyiben a táblára a támogatást igényelni kívánja!

Az egységes kérelem kitöltése során a táblaadatoknál a hasznosításnak megfelelően kiválasztott hasznosítási kód alapján az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) igény jelölése, illetve másodvetés esetén a kapcsolódó hasznosítás kiválasztása után aktiválódik az adott zöldségnövényhez kapcsolódó támogatásigénylési felület, ahol az ügyfélnek lehetősége van zöldségnövény támogatás igénylésére.

Amennyiben az ügyfél a táblák adatainál **csak a „BISS+CRISS” támogatásigénylést jelöli**, és nem tesz jelölést a zöldségnövény támogatási jelölő négyzetben, **akkor csak a „BISS+CRISS” támogatásra lehet jogosult.**

A minősített szaporítóanyag igazolásához szükséges dokumentumok:

Az alábbi dokumentumok másolatát nem kötelező csatolni a kérelemhez, azok meglétét a Kincstár helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálja!

a) *Saját beszerzés* – szaporítóanyag vásárlás esetén:

- Saját névre szóló érvényes, fajra, fajtára, mennyiségre és tételazonosító számra vonatkozó adatokat tartalmazó számla. → Ebben az esetben elég számlával rendelkezni, egyéb dokumentum megléte nem szükséges.
- Ha a saját névre szóló érvényes számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor a saját nevére szóló érvényes **számla mellett**
  - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
  - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentummal, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva, ha a saját névre kiállított számla nem tartalmazza a teljes megadandó adatkört (faj, fajta, mennyiség, tételazonosító szám), akkor a számla mellett a hat dokumentum közül (címke, csomagolás, szállítólevél, palántakísérő okmány, minőségi bizonyítvány, számla kiállítója által kiállított dokumentum) rendelkezni kell azzal, ami igazolja a hiányzó adatokat.

b) Szaporítóanyag *saját előállítás*a esetén a szaporítóanyag minősítést igazoló bizonyítvánnyal kell rendelkezni.

c) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet történő *szaporítóanyag beszerzés* esetén:

- 1) a termeltetővel, őstermelők családi gazdaságával, termelői integrációs szervezettel, termelői csoporttal vagy termelői szervezettel kötött **szerződés; és**
- 2) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, a termeltető vagy a termelői csoport által **kiállított dokumentum, és**
- 3) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet nevére szóló érvényes **számla másolata.**

- Ha a számla másolata tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a fémzárszámra vonatkozó adatokat (melyen feltüntetett vételár kitakarható), akkor további dokumentum (címke, csomagolás, szállítólevél, minőségi bizonyítvány) megléte nem szükséges.
- Ha a számla másolata nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor **számla másolata mellett**
  - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
  - a vetőmagtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
  - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentum másolatával, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat, valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva: termeltetés esetén szerződéssel, egy termeltető által a fenti adattartalommal kiállított dokumentummal és számlával kell rendelkezni. Egyéb dokumentummal (pl.: vetőmagcímke) csak akkor kell rendelkezni, ha a számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

d) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által történő *szaporítóanyag előállítás* esetén:

- 1) az előállítóval kötött **szerződés, és**
- 2) az előállító által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, az előállító által **kiállított dokumentum, és**
- 3) szaporítóanyag minősítést igazoló **bizonyítvány.**

Kivételek:

- Édeskömény, citromfű, bazsalikom, kerti kakukkfű, orvosi zsálya, majoranna és közönséges szurokfű termesztése esetén a minősített szaporítóanyag felhasználása vizsgálati jegyzőkönyvvel igazolható. A minősítési eljárást és a vizsgálati jegyzőkönyv kiállítását a termelő, a termeltető, az őstermelők családi gazdasága, a termelői integrációs szervezet, a termelői csoport vagy a termelői szervezet kérelmezheti.
- Torma, spárga, menta, tárkony, rozsmaring, saját állományról való vegetatív szaporítással történő termesztése esetén dugvány vagy tősarj felhasználását a gazdálkodási naplóban kell rögzíteni.

A támogatás kifizetése:

A támogatás forintban kerül kifizetésre az ellenőrzések lezárása és a támogatás fajlagos mértékének meghatározása után, melynek határideje 2024. június 30-a. A támogatás forintban kifejezett keretösszegét az Irányító Hatóság közleménye fogja tartalmazni.

Az euró-forint átváltásra az Európa Parlament és a Tanács 2021/2116 rendeletének 94. cikk (3) bekezdésére tekintettel került sor. Az átváltási árfolyam: az Európai Központi Bank által 2023. október 1-jét közvetlenül megelőzően megállapított utolsó árfolyam.

4.7. IPARI ZÖLDSÉGNÖVÉNY TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA

A mezőgazdasági termelőknek a 2023. évben is lehetősége nyílik az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) mellett termeléshez kötött ipari zöldségnövény termesztés támogatásának igénylésére, a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 7. számú mellékletében lévő táblázat szerinti ipari zöldségnövények esetében.

A támogatás igénylésének és a támogatásra való jogosultság feltételei:

Az ipari zöldségnövény termesztés támogatás jogosultságának alapvető feltétele, hogy a mezőgazdasági termelő tárgyévi alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) kérelmet nyújtson be. Csak azon táblák vonatkozásában állapítható meg az ipari zöldségnövény termesztés támogatása, mely táblák BISS támogatásra jogosultak, és az **ipari zöldségnövény támogatásra jogosult terület eléri az 1 hektárt.**

Fontos, hogy a mezőgazdasági termelő csak egy növénykultúra után veheti igénybe a zöldségnövény termesztés támogatását, abban az esetben is, ha az adott táblán egymás után több, külön-külön jogosult zöldségnövényt termeszt.

Az igénylés feltételei:

- A támogatás csak olyan táblákra igényelhető, amelyre alapszintű jövedelemtámogatást (BISS) is igényelnek.
- A kérelemben megjelölt területek tekintetében a mezőgazdasági termelőnek **jogszerű földhasználónak** kell lennie, mivel e minőség az alapszintű jövedelemtámogatás igénybevételének feltétele is.
- A legkisebb bejelenthető **táblaméret 0,25 hektár.**
- **Gazdálkodási napló vezetése kötelező.** A gazdálkodási naplót a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által rendszeresített, az agrárpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott és a NÉBIH honlapján közleményben közzétett nyomtatványon vagy a NÉBIH honlapján elérhető elektronikus felületen kell vezetni.
- Hektáronként meghatározott **minimális mennyiségű minősített szaporítóanyag használata** kötelező, és az ügyfélnek a szaporítóanyag beszerzését is igazolnia kell.
- A növényállományt a rendes növekedési feltételek mellett legalább **a virágzás kezdetéig meg kell őrizni.**
- **Öntözni** az adott, kérelemben feltüntetett táblán **csak vízjogi üzemeltetési- vagy fennmaradási engedéllyel, illetve bejelentéssel lehet.** Ha ezekben foglaltaktól lényegesen eltérő gyakorlatot állapít meg a vízügyi hatóság, illetve a Kincstár, akkor az egész támogatási kérelem a tárgyévben elutasításra kerül.

A támogatás igénylése:

Figyelem! Az egységes kérelem kitöltő **felületen minden tábla esetében jelezni kell az ipari zöldségnövény termesztés támogatás igénylését**, amennyiben a táblára a támogatást igényelni kívánja!

Az egységes kérelem kitöltése során a táblaadatoknál a hasznosításnak megfelelően kiválasztott hasznosítási kód alapján az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) igény jelölése, illetve másodvetés esetén a kapcsolódó hasznosítás kiválasztása után aktiválódik az adott ipari

zöldségnyvényhez kapcsolódó támogatásigénylési felület, ahol az ügyfélnek lehetősége van ipari zöldségnyvény támogatás igénylésére.

Amennyiben az ügyfél a táblák adatainál **csak a „BISS+CRISS” támogatásigénylést jelöli**, és nem tesz jelölést az ipari zöldségnyvény támogatási jelölő négyzetben, **akkor csak a „BISS+CRISS” támogatásra lehet jogosult.**

A minősített szaporítóanyag igazolásához szükséges dokumentumok:

Az alábbi dokumentumok másolatát nem kötelező csatolni a kérelemhez, azok meglétét a Kincstár adminisztratív és helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálja!

a) *Saját beszerzés* – szaporítóanyag vásárlás esetén:

- Saját névre szóló érvényes, fajra, fajtára, mennyiségre és tételazonosító számra vonatkozó adatokat tartalmazó számla. → Ebben az esetben elég számlával rendelkezni, egyéb dokumentum megléte nem szükséges.
- Ha a saját névre szóló érvényes számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor a saját nevére szóló érvényes **számla mellett**
  - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
  - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentummal, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva, ha a saját névre kiállított számla nem tartalmazza a teljes megadandó adatkört (faj, fajta, mennyiség, tételazonosító szám), akkor a számla mellett a hat dokumentum közül (címke, csomagolás, szállítólevél, palántakísérő okmány, minőségi bizonyítvány, számla kiállítója által kiállított dokumentum) rendelkezni kell azzal, ami igazolja a hiányzó adatokat.

b) Szaporítóanyag *saját előállítás*a esetén a szaporítóanyag minősítést igazoló bizonyítvánnyal kell rendelkezni.

c) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet történő *szaporítóanyag beszerzés* esetén:

- 1) a termeltetővel, őstermelők családi gazdaságával, termelői integrációs szervezettel, termelői csoporttal vagy termelői szervezettel kötött **szerződés; és**
- 2) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, a termeltető vagy a termelői csoport által **kiállított dokumentum, és**
- 3) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet nevére szóló érvényes **számla másolata**.
  - Ha a számla másolata tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a fémzárszámra vonatkozó adatokat (melyen feltüntetett vételár kitakarható), akkor további dokumentum (címke, csomagolás, szállítólevél, minőségi bizonyítvány) megléte nem szükséges.

- Ha a számla másolata nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor **számla másolata mellett**
- a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
  - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentum másolatával, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat, valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva: termeltetés esetén szerződéssel, egy termeltető által a fenti adattartalommal kiállított dokumentummal és számlával kell rendelkezni. Egyéb dokumentummal (pl.: vetőmagcímke) csak akkor kell rendelkezni, ha a számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

- d) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által történő *szaporítóanyag előállítás* esetén:
- 1) az előállítóval kötött **szerződés, és**
  - 2) az előállító által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, az előállító által **kiállított dokumentum, és**
  - 3) szaporítóanyag minősítést igazoló **bizonyítvány.**

A szaporítóanyag igazolás dokumentumai maximum 2 évesek lehetnek, így a 2023. támogatási évben a 2021., 2022. és 2023. évben kiállított igazolások, számlák fogadhatóak el. Ha a szaporítóanyagról kiállított számla dátuma későbbi, mint az igényelt növény vetésének, telepítésének dátuma, az ügyfél a szállító által kiállított egyéb, hiteles dokumentummal köteles igazolni, hogy a vetés, vagy telepítés időpontjában a szaporítóanyag, amelyről a számla kiállításra került, már az ügyfél rendelkezésére állt.

A minimális szaporítóanyag felhasználásra vonatkozó mennyiségek megtalálhatóak a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 7. számú mellékletében. Amennyiben a számla, vetőmagcímke, a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által kiállított dokumentum, a minősítő bizonyítvány vagy a számla kiállítója által kiállított cégszerűen aláírt dokumentum másolatán darabszám nem, csak a vetőmag tömege szerepel, akkor a 7. mellékletében található átváltási tényezővel kell kiszámolni a minimálisán szükséges szaporítóanyag meglétét.

A támogatás kifizetése:

A támogatás forintban kerül kifizetésre az ellenőrzések lezárása és a támogatás fajlagos mértékének meghatározása után, melynek határideje 2024. június 30-a. A támogatás forintban kifejezett keretösszegét az Irányító Hatóság közleménye fogja tartalmazni.

Az euró-forint átváltásra az Európa Parlament és a Tanács 2021/2116 rendeletének 94. cikk (3) bekezdésére tekintettel került sor. Az átváltási árfolyam: az Európai Központi Bank által 2023. október 1-jét közvetlenül megelőzően megállapított utolsó árfolyam.

4.8. IPARI OLAJNÖVÉNY TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA

A mezőgazdasági termelőknek a 2023. évben is lehetősége nyílik az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) mellett termeléshez kötött ipari olajnövény termesztés támogatásának igénylésére, a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 8. számú mellékletében lévő táblázat szerinti ipari olajnövény esetében.

A támogatás igénylésének és a támogatásra való jogosultság feltételei:

Az ipari olajnövény termesztés támogatás alapvető feltétele, hogy a mezőgazdasági termelő tárgyévi alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) kérelmet nyújtson be. Csak azon táblák vonatkozásában állapítható meg az ipari olajnövény termesztés támogatása, mely táblák BISS támogatásra jogosultak, és az **ipari olajnövény támogatásra jogosult terület eléri az 1 hektárt.**

Az igénylés feltételei:

- A támogatás csak olyan táblákra igényelhető, amelyre alapszintű jövedelemtámogatást (BISS) is igényelnek.
- A kérelemben megjelölt területek tekintetében a mezőgazdasági termelőnek **jogszerű földhasználónak** kell lennie, mivel e minőség az alapszintű jövedelemtámogatás igénybevételének feltétele is.
- A legkisebb bejelenthető **táblaméret 0,25 hektár.**
- **Gazdálkodási napló vezetése kötelező.** A gazdálkodási naplót a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által rendszeresített, az agrárpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott és a NÉBIH honlapján közleményben közzétett nyomtatványon vagy a NÉBIH honlapján elérhető elektronikus felületen kell vezetni.
- Hektáronként meghatározott **minimális mennyiségű minősített szaporítóanyag használata** kötelező, és az ügyfélnek a szaporítóanyag beszerzését is igazolnia kell.
- A növényállományt a rendes növekedési feltételek mellett legalább **a virágzás kezdetéig meg kell őrizni.**

A támogatás igénylése:

Figyelem! Az egységes kérelem kitöltő **felületen minden tábla esetében jelezni kell az ipari olajnövény termesztés támogatás igénylését**, amennyiben a táblára a támogatást igényelni kívánja!

Az egységes kérelem kitöltése során a táblaadatoknál a hasznosításnak megfelelően kiválasztott hasznosítási kód alapján az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) igény jelölése, illetve másodvetés esetén a kapcsolódó hasznosítás kiválasztása után aktiválódik az adott ipari olajnövényhez kapcsolódó támogatásigénylési felület, ahol az ügyfélnek lehetősége van ipari olajnövény támogatás igénylésére.

Amennyiben az ügyfél a tábla adatoknál **csak a „BISS+CRISS” támogatásigénylést jelöli**, és nem tesz jelölést az ipari olajnövény támogatási jelölő négyzetben, **akkor csak a „BISS+CRISS” támogatásra lehet jogosult.**

A minősített szaporítóanyag igazolásához szükséges dokumentumok:

Az alábbi dokumentumok másolatát nem kötelező csatolni a kérelemhez, azok meglétét a Kincstár helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálja!

a) *Saját beszerzés* – szaporítóanyag vásárlás esetén:

- Saját névre szóló érvényes, fajra, fajtára, mennyiségre és tételazonosító számra vonatkozó adatokat tartalmazó számla. → Ebben az esetben elég számlával rendelkezni, egyéb dokumentum megléte nem szükséges.
- Ha a saját névre szóló érvényes számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor a saját nevére szóló érvényes **számla mellett**
  - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
  - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentummal, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva, ha a saját névre kiállított számla nem tartalmazza a teljes megadandó adatkört (faj, fajta, mennyiség, tételazonosító szám), akkor a számla mellett a hat dokumentum közül (címke, csomagolás, szállítólevél, palántakísérő okmány, minőségi bizonyítvány, számla kiállítója által kiállított dokumentum) rendelkezni kell azzal, ami igazolja a hiányzó adatokat.

b) Szaporítóanyag *saját előállítása* esetén a szaporítóanyag minősítést igazoló bizonyítvánnyal kell rendelkezni.

c) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet történő *szaporítóanyag beszerzés* esetén:

- 1) a termeltetővel, őstermelők családi gazdaságával, termelői integrációs szervezettel, termelői csoporttal vagy termelői szervezettel kötött **szerződés; és**
- 2) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, a termeltető vagy a termelői csoport által **kiállított dokumentum, és**
- 3) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet nevére szóló érvényes **számla másolata.**
  - Ha a számla másolata tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a fémzárszámra vonatkozó adatokat (melyen feltüntetett vételár kitakarható), akkor további dokumentum (címke, csomagolás, szállítólevél, minőségi bizonyítvány) megléte nem szükséges.
  - Ha a számla másolata nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor **számla másolata mellett**
    - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
    - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
    - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
    - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**

- a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentum másolatával, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat, valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva: termeltetés esetén szerződéssel, egy termeltető által a fenti adattartalommal kiállított dokumentummal és számlával kell rendelkezni. Egyéb dokumentummal (pl.: vetőmagcímke) csak akkor kell rendelkezni, ha a számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

d) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által történő *szaporítóanyag előállítás* esetén:

- 1) az előállítóval kötött **szerződés, és**
- 2) az előállító által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, az előállító által **kiállított dokumentum, és**
- 3) szaporítóanyag minősítést igazoló **bizonyítvány.**

A szaporítóanyag igazolás dokumentumai maximum 2 évesek lehetnek, így a 2023. támogatási évben a 2021., 2022. és 2023. évben kiállított igazolások, számlák fogadhatóak el. Ha a szaporítóanyagról kiállított számla dátuma későbbi, mint az igényelt növény vetésének, telepítésének dátuma, az ügyfél a szállító által kiállított egyéb, hiteles dokumentummal köteles igazolni, hogy a vetés, vagy telepítés időpontjában a szaporítóanyag, amelyről a számla kiállításra került, már az ügyfél rendelkezésére állt.

A minimális szaporítóanyag felhasználásra vonatkozó mennyiségek megtalálhatóak a ../2023. (VI. ...) AM rendelet 8. számú mellékletében. Amennyiben a számla, vetőmagcímke, a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által kiállított dokumentum, a minősítő bizonyítvány vagy a számla kiállítója által kiállított cégszerűen aláírt dokumentum másolatán darabszám nem, csak a vetőmag tömege szerepel, akkor a ../2023. (VI. ...) AM rendelet 8. mellékletében található átváltási tényezővel kell kiszámolni a minimálisán szükséges szaporítóanyag meglétét.

A támogatás kifizetése:

A támogatás forintban kerül kifizetésre az ellenőrzések lezárása és a támogatás fajlagos mértékének meghatározása után, melynek határideje 2024. június 30-a. A támogatás forintban kifejezett keretösszegét az Irányító Hatóság közleménye fogja tartalmazni.

Az euró-forint átváltásra az Európa Parlament és a Tanács 2021/2116 rendeletének 94. cikk (3) bekezdésére tekintettel került sor. Az átváltási árfolyam: az Európai Központi Bank által 2023. október 1-jét közvetlenül megelőzően megállapított utolsó árfolyam.

4.9. SZEMES FEHÉRJETAKARMÁNY-NÖVÉNY TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA

A mezőgazdasági termelőknek a 2023. évben is lehetősége nyílik az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) mellett termeléshez kötött szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatásának igénylésére, a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 9. számú mellékletében lévő táblázat szerinti szemes fehérjetakarmány-növény esetében.

A támogatás igénylésének és a támogatásra való jogosultság feltételei:

A szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás alapvető feltétele, hogy a mezőgazdasági termelő tárgyévi alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) kérelmet nyújtson be. Csak azon táblák vonatkozásában állapítható meg a szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása, mely táblák alapszintű jövedelemtámogatásra (BISS) jogosultak, és a **szemes fehérjetakarmány-növény támogatható terület eléri az 1 hektárt.**

Az igénylés feltételei:

- A támogatás csak olyan táblákra igényelhető, amelyre alapszintű jövedelemtámogatást (BISS) is igényelnek.
- A kérelemben megjelölt területek tekintetében a mezőgazdasági termelőnek **jogszerű földhasználónak** kell lennie, mivel e minőség az alapszintű jövedelemtámogatás igénybevételének feltétele is.
- A legkisebb bejelenthető **táblaméret 0,25 hektár.**
- **Gazdálkodási napló vezetése** A gazdálkodási naplót a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által rendszeresített, az agrárpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott és a NÉBIH honlapján közleményben közzétett nyomtatványon vagy a NÉBIH honlapján elérhető elektronikus felületen kell vezetni.
- Hektáronként meghatározott **minimális mennyiségű minősített szaporítóanyag használata** kötelező, és az ügyfélnek a szaporítóanyag beszerzését is igazolnia kell. A minimális szaporítóanyag felhasználásra vonatkozó mennyiségek megtalálhatóak a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 9. számú mellékletében. Az igénylés során kérjük, kilógrammban kifejezve adja meg az adott táblára vonatkozóan felhasznált szaporítóanyag mennyiségét.
- **Minimális hozam elérése:**
  - Szója, lóbab, édes csillagfűrt termesztés esetén 1 t/ha
  - Szárazborsó, csicseriborsó, takarmányborsó, mezei borsó termesztés esetén 2 t/ha

A támogatás igénylése:

Figyelem! Az egységes kérelem kitöltő **felületen minden tábla esetében jelezni kell a szemes fehérjetakarmány-növénytermesztés támogatás igénylést**, amennyiben a táblára a támogatást igényelni kívánja!

Az egységes kérelem kitöltése során a táblaadatoknál a hasznosításnak megfelelően kiválasztott hasznosítási kód alapján az alapszintű-jövedelemtámogatás (BISS) igény jelölése után aktiválódik az adott szemes fehérjetakarmány-növényhez kapcsolódó támogatásigénylési

felület, ahol az ügyfélnek lehetősége van szemes fehérjetakarmány-növény támogatás igénylésére.

Amennyiben az ügyfél a táblaadatoknál **csak a „BISS+CRISS” támogatás igénylést jelöli** és nem tesz jelölést a szemes fehérjetakarmány-növény támogatási jelölő négyzetben, **akkor csak a „BISS +CRISS” támogatásra lehet jogosult.**

A minősített szaporítóanyag igazolásához szükséges dokumentumok:

Az alábbi dokumentumok másolatát nem kötelező csatolni a kérelemhez, azok meglétét a Kincstár helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálja!

a) *Saját beszerzés* – szaporítóanyag vásárlás esetén:

- Saját névre szóló érvényes, fajra, fajtára, mennyiségre és tételazonosító számra vonatkozó adatokat tartalmazó számla. → Ebben az esetben elég számlával rendelkezni, egyéb dokumentum megléte nem szükséges.
- Ha a saját névre szóló érvényes számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor a saját nevére szóló érvényes **számla mellett**
  - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
  - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentummal, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva, ha a saját névre kiállított számla nem tartalmazza a teljes megadandó adatkört (faj, fajta, mennyiség, tételazonosító szám), akkor a számla mellett a hat dokumentum közül (címke, csomagolás, szállítólevél, palántakísérő okmány, minőségi bizonyítvány, számla kiállítója által kiállított dokumentum) rendelkezni kell azzal, ami igazolja a hiányzó adatokat.

b) Szaporítóanyag *saját előállítás*a esetén a szaporítóanyag minősítést igazoló bizonyítvánnyal kell rendelkezni.

c) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet történő *szaporítóanyag beszerzés* esetén:

- 1) a termeltetővel, őstermelők családi gazdaságával, termelői integrációs szervezettel, termelői csoporttal vagy termelői szervezettel kötött **szerződés; és**
- 2) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, a termeltető vagy a termelői csoport által **kiállított dokumentum, és**
- 3) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet nevére szóló érvényes **számla másolata.**
  - Ha a számla másolata tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a fémzárszámra vonatkozó adatokat (melyen feltüntetett vételár kitakarható), akkor további dokumentum (címke, csomagolás, szállítólevél, minőségi bizonyítvány) megléte nem szükséges.

- Ha a számla másolata nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor **számla másolata mellett**
  - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
  - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentum másolatával, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat, valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva: termeltetés esetén szerződéssel, egy termeltető által a fenti adattartalommal kiállított dokumentummal és számlával kell rendelkezni. Egyéb dokumentummal (pl.: vetőmagcímke) csak akkor kell rendelkezni, ha a számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

- d) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által történő *szaporítóanyag előállítás* esetén:
- 1) az előállítóval kötött **szerződés, és**
  - 2) az előállító által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, az előállító által **kiállított dokumentum, és**
  - 3) szaporítóanyag minősítést igazoló **bizonyítvány.**

A szaporítóanyag igazolás dokumentumai maximum 2 évesek lehetnek, így a 2023. támogatási évben a 2021., 2022. és 2023. évben kiállított igazolások, számlák fogadhatóak el. Ha a szaporítóanyagról kiállított számla dátuma későbbi, mint az igényelt növény vetésének, telepítésének dátuma, az ügyfél a szállító által kiállított egyéb, hiteles dokumentummal köteles igazolni, hogy a vetés, vagy telepítés időpontjában a szaporítóanyag, amelyről a számla kiállításra került, már az ügyfél rendelkezésére állt.

Minimális hozam igazolására szolgáló dokumentumok:

Minimális hozam meglétének igazolása **kötelező.**

A hozamigazoláshoz kapcsolódó dokumentumok:

- Gazdálkodási napló másolata **és**
  - Betárolás esetén a 17/2023. (IV. 19.) AM rendelet 11. melléklete szerinti tárolási napló **vagy** a tárolást és a betárolt mennyiséget igazoló egyéb dokumentum másolata vagy
  - Betakarítást követő két héten belüli értékesítés esetén számla **vagy** felvásárlási jegy másolata.

A fenti, a hozam igazolására szolgáló dokumentumokat a betakarítást követő értékesítés, illetve betárolás után, javasoljuk beküldeni a Kincstár részére elektronikus úton az egységes kérelem felületen a gyorsabb ügyintézés érdekében.

A támogatás kifizetése:

A támogatás forintban kerül kifizetésre az ellenőrzések lezárása és a támogatás fajlagos mértékének meghatározása után, melynek határideje 2024. június 30-a. A támogatás forintban kifejezett keretösszegét az Irányító Hatóság közleménye fogja tartalmazni.

Az euró-forint átváltásra az Európa Parlament és a Tanács 2021/2116 rendeletének 94. cikk (3) bekezdésére tekintettel került sor. Az átváltási árfolyam: az Európai Központi Bank által 2023. október 1-jét közvetlenül megelőzően megállapított utolsó árfolyam.

4.10. SZÁLAS FEHÉRJETAKARMÁNY-NÖVÉNY TERMESZTÉS TÁMOGATÁSA

A mezőgazdasági termelőknek a 2023. évben is lehetősége nyílik az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) mellett termeléshez kötött szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatásának igénylésére, a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 10. számú mellékletében lévő táblázat szerinti szálas fehérjetakarmány-növény esetében.

A támogatás igénylésének és a támogatásra való jogosultság feltételei:

A szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás jogosultságának alapvető feltétele, hogy a mezőgazdasági termelő tárgyévi alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) kérelmet nyújtson be. Csak azon táblák vonatkozásában állapítható meg a szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás, mely táblák alapszintű jövedelemtámogatásra (BISS) jogosultak, és a szálas fehérjetakarmány-növény támogatható terület eléri az 1 hektárt.

Az igénylés feltételei:

- A támogatás csak olyan táblákra igényelhető, amelyre alapszintű jövedelemtámogatást (BISS) is igényelnek.
- A kérelemben megjelölt területek tekintetében a mezőgazdasági termelőnek **jogszerű földhasználónak** kell lennie, mivel e minőség az alapszintű jövedelemtámogatás igénybevételének feltétele is.
- A legkisebb bejelenthető **táblaméret 0,25 hektár**.
- **Gazdálkodási napló vezetése kötelező.** A gazdálkodási naplót a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által rendszerezített, az agrárpolitikáért felelős miniszter által jóváhagyott és a NÉBIH honlapján közleményben közzétett nyomtatványon vagy a NÉBIH honlapján elérhető elektronikus felületen kell vezetni.
- **Többéves művelésre alkalmas kultúra esetén** a bejelentett tábla legalább **80%-án** összefüggő állományként jelen kell lennie a kultúrának. Amennyiben ez a feltétel nem teljesül, úgy a támogatás igényléséhez felülvetés szükséges.
- **Tárgyévi igénylés vonatkozásában megvalósuló telepítés vagy vetés** esetén hektáronként meghatározott **minimális mennyiségű minősített szaporítóanyag használata** kötelező, és az ügyfélnek a szaporítóanyag beszerzését is igazolnia kell. Amennyiben a támogatási évben az igényelt kultúrával azonos szaporítóanyaggal felülvetés történt vagy történni fog, akkor az igénylés során meg kell adni a felülvetéssel érintett terület nagyságát. Amennyiben a tábla teljes területének felülvetése valósul meg, akkor az új telepítésnek minősül.

- **Keverékben** – nem keverék formájában jelölt növénykultúrák esetében - **önállóan nevesített fajok esetében a vetőmag arányának meg kell haladnia az 50%-ot és a keveréket alkotó fajok közül legalább egy fajnak el kell érnie a 10. mellékletben előírt minimális szaporítóanyag mennyiségét.**
- Legány-féle keverék, a Borsós napraforgó-csalamádé, a Borsós kukoricacsalamádé és a Rozsos szöszösbükköny termesztése tekintetében a 10. mellékletben meghatározott minimum értékeknél valamely komponense magasabb mennyiséget tartalmaz, abban az esetben is biztosítani kell, hogy a fehérjenövény komponens aránya ne csökkenjen 50% alá.
- A 10. melléklet szerinti keverék esetében a telepítés évét követő évben támogatható a keverék összetevőjéből fennmaradó növénykultúra.
- Támasztónövény alkalmazása esetében keverékként kell igényelni a növénykultúrát, és a keverékekben felhasznált támasztónövénynek is rendelkezni kell minősített szaporítóanyag igazolással.
- **A keverék vetőmagja fűféléket nem tartalmazhat.**
- Két- vagy többéves kultúrák esetében **első évben (2022. év II. félévi vagy 2023. évi telepítés esetén) augusztus 1-jéig egyszeri, a további években legalább kétszeri kaszálást kell végezni július 1-jéig.**

A támogatás igénylése:

Figyelem! Az egységes kérelem kitöltő **felületen minden tábla esetében jelezni kell** a szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás igénylést, amennyiben a táblára a támogatást igényelni kívánja!

Az egységes kérelem kitöltése során a táblaadatoknál a hasznosításnak megfelelően kiválasztott hasznosítási kód alapján az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) igény jelölése után aktiválódik az adott szálas fehérjetakarmány-növényhez kapcsolódó támogatásigénylési felület, ahol az ügyfélnek lehetősége van szálas fehérjetakarmány-növény támogatás igénylésére.

Amennyiben az ügyfél a tábla adatoknál **csak a „BISS+CRISS” támogatásigénylést jelöli**, és nem tesz jelölést a szálas fehérjetakarmány-növény támogatási jelölő négyzetben, **akkor csak a „BISS +CRISS” támogatásra lehet jogosult.**

A minősített szaporítóanyag igazolásához szükséges dokumentumok:

Az alábbi dokumentumok másolatát nem kötelező csatolni a kérelemhez, azok meglétét a Kincstár helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálja!

a) *Saját beszerzés* – szaporítóanyag vásárlás esetén:

- Saját névre szóló érvényes, fajra, fajtára, mennyiségre és tételazonosító számra vonatkozó adatokat tartalmazó számla. → Ebben az esetben elég számlával rendelkezni, egyéb dokumentum megléte nem szükséges.
- Ha a saját névre szóló érvényes számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor a saját nevére szóló érvényes számla mellett
  - a minősített szaporítóanyag címke **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
  - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**

- a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
- a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentummal, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva, ha a saját névre kiállított számla nem tartalmazza a teljes megadandó adatkört (faj, fajta, mennyiség, tételazonosító szám), akkor a számla mellett a hat dokumentum közül (címké, csomagolás, szállítólevél, palántakísérő okmány, minőségi bizonyítvány, számla kiállítója által kiállított dokumentum) rendelkezni kell azzal, ami igazolja a hiányzó adatokat.

b) Szaporítóanyag *saját előállítás*a esetén a szaporítóanyag minősítést igazoló bizonyítvánnyal kell rendelkezni.

c) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet történő *szaporítóanyag beszerzés* esetén:

- 1) a termeltetővel, őstermelők családi gazdaságával, termelői integrációs szervezettel, termelői csoporttal vagy termelői szervezettel kötött **szerződés; és**
- 2) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, a termeltető vagy a termelői csoport által **kiállított dokumentum, és**
- 3) a termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet nevére szóló érvényes **számla másolata.**
  - Ha a számla másolata tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a fémzárszámra vonatkozó adatokat (melyen feltüntetett vételár kitakarható), akkor további dokumentum (címké, csomagolás, szállítólevél, minőségi bizonyítvány) megléte nem szükséges.
  - Ha a számla másolata nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat, akkor **számla másolata mellett**
    - a minősített szaporítóanyag címké **vagy**
    - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó csomagolás, **vagy**
    - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó szállítólevél, palántakísérő okmány **vagy**
    - a vetőmágtétel azonosító adatait tartalmazó minőségi bizonyítvány, **vagy**
    - a számla kiállítója által kiállított olyan cégszerűen aláírt dokumentum másolatával, amely tartalmazza a számla számát, kiállításának dátumát, az eladó és a vevő azonosításához szükséges adatokat, valamint a számlán szereplő tételekhez kapcsolódóan a fajra, a fajtára, a mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

Összefoglalva: termeltetés esetén szerződéssel, egy termeltető által a fenti adattartalommal kiállított dokumentummal és számlával kell rendelkezni. Egyéb dokumentummal (pl.: vetőmágcímké) csak akkor kell rendelkezni, ha a számla nem tartalmazza a fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatokat.

d) Termeltető, őstermelők családi gazdasága, termelői integrációs szervezet, termelői csoport vagy termelői szervezet által történő *szaporítóanyag előállítás* esetén:

- 1) az előállítóval kötött **szerződés, és**

- 2) az előállító által a mezőgazdasági termelő részére átadott minősített szaporítóanyag mennyiségét, valamint a származás megjelölését tartalmazó, az előállító által **kiállított dokumentum, és**
- 3) szaporítóanyag minősítést igazoló **bizonyítvány.**

A minimális szaporítóanyag felhasználásra vonatkozó mennyiségek megtalálhatóak a 17/2023. (VI. 19.) AM rendelet 10. számú mellékletében.

A szaporítóanyag igazolás dokumentumai maximum 2 évesek lehetnek, így a 2023. támogatási évben a 2021., 2022. és 2023. évben kiállított igazolások, számlák fogadhatóak el. Ha a szaporítóanyagról kiállított számla dátuma későbbi, mint az igényelt növény vetésének, telepítésének dátuma, az ügyfél a szállító által kiállított egyéb, hiteles dokumentummal köteles igazolni, hogy a vetés, vagy telepítés időpontjában a szaporítóanyag, amelyről a számla kiállításra került, már az ügyfél rendelkezésére állt.

A támogatás kifizetése:

A támogatás forintban kerül kifizetésre az ellenőrzések lezárása és a támogatás fajlagos mértékének meghatározása után, melynek határideje 2024. június 30-a. A támogatás forintban kifejezett keretösszegét az Irányító Hatóság közleménye fogja tartalmazni.

Az euró-forint átváltásra az Európa Parlament és a Tanács 2021/2116 rendeletének 94. cikk (3) bekezdésére tekintettel került sor. Az átváltási árfolyam: az Európai Központi Bank által 2023. október 1-jét közvetlenül megelőzően megállapított utolsó árfolyam.

5. Rövid áttekintő a támogatási kérelmek ellenőrzéséről

1. Alapjogosultsági vizsgálat

A benyújtott egységes kérelem először egy alapjogosultsági ellenőrzésen esik át. Ennek során többek között megvizsgálja a Kincstár azt, hogy a kérelem benyújtására nyitva álló végső határidőn belül, azaz legkésőbb 2023. június 9-ig érkezett-e be, és azt az arra jogosult személy nyújtotta-e be (pl.: képviselő esetében volt-e megfelelő meghatalmazás, stb).

Amennyiben valamely alapjogosultsági feltétel nem teljesül, akkor ez azt jelenti, hogy az egységes kérelem nem felel meg az eljárás érdemi lefolytatásához szükséges követelményeknek, ezért a kérelem egésze visszautasításra kerül.

Amennyiben az alapjogosultsági feltételek megfelelőek, akkor a kérelem további ellenőrzéseken esik át: adminisztratív és esetenként fizikai, valamint az ún. feltételeesség előírásainak való megfelelés ellenőrzése.

2. Adminisztratív, fizikai és egyéb ellenőrzésekről röviden

A támogatási kérelemben feltüntetett adatok valóságát, valamint az egyes támogatási feltételek betartását a Kincstár adminisztratív, illetve 2023-tól új ellenőrzési rendszerként bevezetve a Területi Monitoring Rendszer (a továbbiakban: TMR) keretében, illetve – részben a TMR-hez is kapcsolódóan – továbbra is fizikai ellenőrzések révén vizsgálja.

A TMR vizsgálat eredményeit, illetve a követő ellenőrzések megállapításait *közvetlenül* a BISS jogcím használja fel, ha azonban a feltárt meg nem felelés más területalapú támogatás jogosultsági feltételét is érinti, akkor azt a többi érintett területalapú támogatás kapcsán is figyelembe kell venni.

A Kincstár adminisztratív ellenőrzések keretében vizsgálja, hogy a feltüntetett adatok megfelelnek-e a jogszabályokban leírt feltételeknek. Továbbá a kérelem adatait összeveti a kapcsolódó nyilvántartási rendszerekkel a jogosulatlan igénylések kiszűrése érdekében.

A TMR ellenőrzések alkalmával a Kincstár több szempontot vizsgál:

- nem támogatható elemek jelenléte,
- hasznosítás megfelelősége,
- a tábla homogenitásának vizsgálata,
- gyomosság, túllegeltetés

A TMR ellenőrzés:

- adott esetben egyértelműen kimutathatja az adott vizsgált terület (tábla) esetében, hogy az nem felel meg a BISS támogathatósági követelményeinek (akár egyik, akár az összes előírás tekintetében);

- adott esetben további ellenőrzések/utóvizsgálat lefolytatásának szükségességét jelezheti, mely utóbbi vizsgálatokba bevonásra kerülhet a gazdálkodó, illetve végeredményben fizikai ellenőrzés is lefolytatásra kerülhet;

- adott esetben megerősíti minden vizsgált jogosultsági feltétel tekintetében a gazdálkodó által adott információkat (és ebben az esetben nem szükséges további ellenőrzés).

A fizikai ellenőrzések célja a kérelemben feltüntetett adatok fizikai valóságának vizsgálata. A fizikai ellenőrzés történhet helyszíni ellenőrzéssel, illetve távérzékeléssel. A távérzékeléses ellenőrzés a kérelemben feltüntetett adatok valóságtartalmát vizsgálja űr- és légifelvételek (ortofotók) kiértékelésével.

A helyszíni és a távérzékeléses ellenőrzés kiterjedhet a kérelemben megadott terület nagyságára, hasznosításának módjára, illetve a hasznosítással kapcsolatos egyéb feltételek ellenőrzésére.

Megjegyzés: alapvetően fizikai ellenőrzések során történik meg az ún. feltételek rendszerébe tartozó előírások ellenőrzése is.

6. Rövid áttekintés a jogkövetkezmények (szankciók) és elvonások típusairól

6.1. Jogosulatlan támogatás-igénylés jogkövetkezményei

A BISS, illetve CRISS és a növényágazatban alkalmazandó termeléshez kötött közvetlen területalapú támogatás (CIS) jogcímeiben (változik a szankcionálási rendszer 2023-tól!)

Jogalap: az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapról, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapról és a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételeivel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 13/2023. (IV.19.) AM rendelet 38. §

A jogosulatlan igénylés megállapításából eredő jogkövetkezményeket (szankciókat) az egyes támogatási jogcímeiben külön-külön, illetve ha egy jogcímen belül többféle mértékű fajlagos támogatási összeg alapján történik a kifizetés (CRISS jogcím), akkor az eltérő fajlagos támogatási összeg szerinti területek esetében külön-külön kell vizsgálni. Az előzőekben leírtak szerint a gazdálkodó által igényelt terület, és a Kincstár által az ellenőrzések után megállapított terület nagyságának eltéréséből kell számítani az esetleges jogkövetkezményt. A **megállapított terület** az adminisztratív (pl. jogszerű földhasználat vizsgálat) és fizikai ellenőrzések, továbbá egyéb jogszabályi feltétel betartásának figyelembevételével megállapított támogatható terület.

6.1.1. A jogkövetkezmények típusai és mértéke, amennyiben nincs ismételt jogosulatlan igénylés az előző támogatási évhez képest

a) eset: ha a gazdálkodó által igényelt terület és a megállapított terület nagysága között tapasztalt eltérés (jogosulatlan igénylés) **nagyobb, mint 2 hektár**, vagy a megállapított

területnek **több, mint 3%-a, de nem több, mint 20%-a**, akkor a támogatási összeg a tárgyévben a megállapított eltérés **0,75-szeres értékével** kerül csökkentésre. Ez az „enyhe eltérés” szankcióhatása.

(Az eltérés 3%-áig és 2 hektárig nem kell ilyen típusú jogkövetkezményt alkalmazni.)

PÉLDA: Ha a megállapított terület 11,0000 hektár, de a termelő 11,5000 hektárra nyújtotta be az igényét, akkor a jogosulatlan igénylés mértéke 0,5000 ha, azaz $0,5 / 11 = 4,54\%$ (megjegyzés: hiába kisebb a jogosulatlan igénylés mértéke mint 2 hektár, de nagyobb, mint 3%). A szankció ebben az esetben a jogosulatlan igénylés **0,75-szeresének**, vagyis $0,75 \times 0,5000$ hektárnak (azaz 0,3750 hektárnak) megfelelő összeg.

b) eset: ha az eltérés (jogosulatlan igénylés) **több, mint** a megállapított terület **20%-a** (de nem több, mint 50%-a), akkor a támogatási összeg a kérdéses évben a megállapított eltérés **másfélszeresével** kerül csökkentésre (ez a „közepes eltérés” szankcióhatása).

PÉLDA: Ha a megállapított terület 10,0000 hektár, de a termelő 14,0000 hektárra nyújtotta be a támogatás igénylését. Ebben az esetben $(14 - 10) / 10 = 40\%$ -os jogosulatlan igénylésről van szó. A szankció ebben az esetben a jogosulatlan igénylés **másfélszeresének**, vagyis $1,5 \times 4,0000$ hektárnak (azaz 6,0000 hektárnak) megfelelő összeg.

c) eset: ha az eltérés (jogosulatlan igénylés) mérték e 50 % feletti, abban az esetben a tárgyévben nem nyújtható támogatás (ez a „súlyos eltérés” szankcióhatása).

PÉLDA: A fizikai ellenőrzése alapján a megállapított terület 10,0000 hektár, de a termelő 18,0000 hektárra nyújtott be BISS igénylését.

Ebben az esetben $(18-10) / 10 = 80\%$ -os jogosulatlan igénylésről van szó, amelynek következménye az, hogy a termelőnek támogatás nem nyújtható a tárgyévben, azaz nem kapja meg a megállapított 10 hektárra jutó támogatást

(!) 2023-tól tehát **nem** kerül kiszabásra áthúzódo szankció, a csökkentés a tárgyévi támogatási összegből kerül érvényesítésre.

6.1.2. A jogkövetkezmény mértéke, amennyiben megállapítható ismételt jogosulatlan igénylés a közvetlen megelőző támogatási évhez képest

Amennyiben ismételten előfordul jogosulatlan igénylés (enyhe/ közepes vagy súlyos szintű eltérés) az N+1. évben, abban az esetben:

- ha az előző évben (N. év.) volt **legalább enyhe eltérés és** az N+1. évben **enyhe szintű** eltérés áll elő, akkor a megállapított eltérés **másfélszeresével** kerül csökkentésre az N+1. évi támogatási összeg (=tehát duplázódik a 0,75 értékű szankciós szorzó),
- ha az előző évben (N. év.) volt **legalább enyhe eltérés és** az N+1. évben **közepes szintű** eltérés áll elő, akkor a megállapított eltérés **háromszorosával** kerül csökkentésre az N+1. évi támogatási összeg (=tehát duplázódik az 1,5 értékű szankciós szorzó),
- ha az előző évben (N. év.) volt **legalább enyhe eltérés és** az N+1. évben **súlyos szintű** eltérés áll elő, akkor az N+1. évben támogatás nem fizethető ki.

PÉLDA:

A **2023. évben (N. év)** a megállapított terület 10,000 hektár, de a termelő 13,000 hektárra nyújtotta be a támogatás igénylését. Ebben az esetben N. évben $(13 - 10) / 10 = 30\%$ -os jogosulatlan igénylésről van szó. Ez azt jelenti tehát, hogy N. évben van legalább „enyhe mértékű” területeltérés az esetében, konkrétan „súlyos mértéknek” megfelelő a szankcióhatás (vagyis N. évben a fent leírtak szerint a jogosulatlan igénylés másfélszeresének megfelelő a szankció).

Majd **2024. évben (N+1. év)** ugyanennek a termelőnek van 14, 0000 hektár igénylése, ami után a megállapított terület 12 hektár. A jogosulatlan igénylés így $14,000-12,0000 = 2,000$ hektár. Ez $(14-12)/12 = 16,66 \%$ -os jogosulatlan igénylést jelent, tehát önmagában „enyhe mértékű” az eltérés, de mivel a közvetlen megelőző támogatási évben (N. évben, azaz 2023-ban) van kiszabott legalább” enyhe mértékű” eltérésnek megfelelő szankciója, ezért az N+1. évben a szankció megállapításánál nem a 0,75-szeres szorzót alkalmazza a Kincstár, hanem annak duplázott értékét, így tehát szankció ebben az esetben a jogosulatlan igénylés másfélszeresének, vagyis $1,5 / x 2,0000$ hektárnak (azaz 3,0000 hektárnak) megfelelő összeg.

(!) Áthúzódo szankció tehát a fenti esetkörben sem kerül kiszabásra.

6.2. Késedelmes benyújtásból eredő szankciók

A 2023. támogatási év esetében ez a szankció nem kerül alkalmazásra, mivel 2023. június 9-két követően nincs lehetőség egységes kérelem benyújtására.

6.3. Kérelemben bejelentésre nem kerülő területek mértékéből eredő szankció

Amennyiben a gazdálkodó az egységes kérelmében nem jelenti be valamennyi, a gazdasága részét képező mezőgazdasági tábláját, abban az esetben az ügyfél nem tesz eleget az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapról, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapról és a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 13/2023. (IV.19. rendelet 4. §-ában előírt valamennyi tábla bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, vagyis az egységes kérelmen be nem jelentett terület nagysága:

- a) meghaladja a bejelentett területek 3%-át, de nem éri el a 10%-ot, úgy az adott évre a mezőgazdasági termelőnek fizetendő közvetlen támogatások teljes összege 1%-kal;
- b) a bejelentett területek legalább 10%-a, de nem éri el a 20%-ot, úgy az adott évre a mezőgazdasági termelőnek fizetendő közvetlen támogatások teljes összege 2%-kal;
- c) a bejelentett területek legalább 20%-a, úgy az adott évre a mezőgazdasági termelőnek fizetendő közvetlen támogatások teljes összege 3%-kal kerül csökkentésre.

6.4. A feltételeesség rendszerében rögzített előírások be nem tartásából eredő szankció

A feltételeesség rendszerének követelményei/előírásai – többek között – a közvetlen támogatást igénylő gazdálkodók számára egy gazdálkodási keretet írnak elő. Az előírásokat a gazdálkodási tevékenységek függvényében valamennyi gazdálkodó a jogszabályokban előírtaknak megfelelően köteles betartani a gazdaság teljes területén. Az előírások rendszere két részre bontható:

- a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) előírásai, illetve
- a Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK) előírásai.

A feltételeesség területén az előírások megszegésének alapján megállapítható jogkövetkezmény megállapításának alapjait, illetve alkalmazásának lehetőségeit az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból, valamint Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről szóló 14/2023. (IV.19.) AM rendelet részletezi a feltételeességre vonatkozó európai uniós alapvető előírások figyelembe vétele mellett.

További feltételek a jelen Közlemény 43. számú mellékletében találhatóak.

6.5. Pénzügyi fegyelem miatti csökkentés

A pénzügyi fegyelem (2021/2116/EU parlamenti és tanácsi rendelet 17. cikke) csökkentés alapját a kifizethető támogatások együttes összegét figyelembe véve kell alkalmazni 2.000 € feletti közvetlen támogatás esetén. A csökkentés csak a 2.000 € fölötti részt érinti.

Az Európai Unió döntéshozó szervei külön rendeletben határozzák meg a csökkentés mértékét.

További feltételek a jelen Közlemény 43. számú mellékletében találhatóak.